

fare i Struben paa det og gøre det virkelige Fortræd. Det forekommer mig, at det ikke vilde være at gaa for vidt at vende Forholdet om og sige: Nu er det Bonden, der er vokset op til Magt i vort Samfund, og nu siger han: Dersom Godsejerens Dyr kommer og gør Fortræd paa det, som tilhører mig, vil jeg have Lov til at tage Livet af det til Gengæld for den Fortræd, det har gjort. Det forekommer mig, at det er den Betragtning, som bør lægges til Grund, naar dette Spørgsmaal skal have en begrebsmæssig Løsning, men jeg har intet imod, eller rettere sagt, jeg ser med Glæde, at man paa Grundlag af det foreliggende Lovforslag søger at komme til en Forhandling med Landstinget og se, om man der vil vise en rimelig Imødekommen. Men vil man ikke det, forekommer det mig, at det er en Æressag for den danske Bondestand at tage denne Sag op til en forstandig og principiel Løsning og føre den igennem enten med det gode eller ogsaa paa anden Maade.

Bluhme: Med Hensyn til det foreliggende Forslag kan jeg ikke nægte, at jeg af de Ord, der faldt fra den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, nærmest har faaet det Indtryk, at det er en ganske speciel Egn, der tages Sigte paa. Det lader til at være Tilfældet et og andet Sted, at en Del af de Fæstegaarde, som høre under et Gods, ere blevne indhegnede og saa at sige lagte til Skoven, hvor Vildtet hidtil færdedes, men jeg kan ikke tro, at noget saadant kan have fundet Sted uden de vedkommendes Samtykke, og i det Øjeblik, de have givet det, synes jeg ikke, man har noget at beklage sig over. Jeg kan fuldt ud sympatisere med de Udtalelser, der faldt fra den højtærede Minister, om, at et saadant Lovforslag vilde gribe særdeles stærkt ind i det fri Kontraktforhold. Den ærede sidste Taler opfordrede den oplyste Bondestand til at kaste det Aag af sig, som Jagtretten er, men det forekommer mig rigtignok, at dette Aag er afkastet for mange Tider siden. I Jagtloven staar der, at hver Mand har Jagtret paa sin Ejendom, og der findes en Del Bestemmelser om, hvorledes den, der har Brugsret over en Ejendom uden Jagtret, kan beskyttes. At

Jagtretten skulde følge med Fæsteretten, er noget ganske andet. Vi have her i Landet en saa fri Jagtlovgivning som noget Steds i Europa, og Grundprincippet i den er faktisk det, at Jagtretten følger Ejendomsretten. En anden Ting er det, at den, som ejer en Ejendom, bortforpagter sin Jagt. Det er en fri Sag for ham, men saa kan han dog ikke bagefter beklage sig over, at Vildtet færdes paa hans Ejendom. Kommer man derimod til Fæsteforholdet, saa er det ganske sikkert, at fra Fortiden af besidder Godsejeren Jagtretten, men vi maa dog ikke glemme, at medens i store Dele af Landet alt Fæste er afskaffet og gaaet over til Selvejendom, er paa Øerne Fæsteforholdet til Dels opretholdt i mange Tilfælde, fordi vedkommende selv ønske det. Vi have jo endogsaa her i Rigsdagen hørt Udtalelser om, at vi burde se igen at komme ind paa Fæsteforholdet, enten det nu skal være Statsfæste eller andet Fæste. I Virkeligheden er det Tilfældet, at Fæstegodsets Overgang til Statsejendom har lidt betydelig Indskrænkning ved den voksende Lyst hos den Del af Befolkningen, der hidtil har haft Fæste, til at beholde dette, men vil man det, maa man ogsaa gaa ind under de Betingelser, som Fæsteforholdet forudsætter. Nu kan man gerne sætte i Loven, at den Mand, som bortfæster en Gaard, ikke maa beholde Jagtretten. Det vil ganske vist blive vanskeligt at faa det gennemført, og det vil være aldeles umuligt i Lovgivningen at fastsætte Bestemmelser, hvorved det kan hindres, at Jagtretten alligevel bliver hos Godsejeren. Det kommer an paa, hvilke Betingelser man sætter ind i Fæstet. Hvis en Fæster bliver nødt til at lade Godsejeren beholde Jagtretten, kan der ikke være Tvivl om, at Fæsteafgiften bliver nedsat i Forhold dertil og omvendt. Jeg tror derfor ikke, at man ret vel kan gribe ind i den Slags Forhold, og jeg bryder mig ikke en Gang om at faa grebet ind deri. Hvis virkelig Godsejerens Jagtret er en saadan Plage for Fæsterne, haaber jeg, at denne Plage maa blive ved, indtil Fæsterne lære at blive Selvejere, thi det er dog det, vi helst skulle arbejde hen til. Det er jo Selvejerens Jagt, og har en Mand bortforpagtet sin Ejendom, maa han dog have